

ROLUL CONTABILITĂȚII ÎN LUAREA DECIZIILOR STRATEGICE ÎN AFACERE

THE ROLE OF ACCOUNTING IN STRATEGIC BUSINESS DECISION MAKING

Autori: Lilia GLAZUNOVA, Marina SALCUȚAN, Ciclul I, Licență

Academia de Studii Economice din Moldova

e-mail: liliaglazonova2003@gmail.com; salcutan.marina@ase.md

Coordonator științific: Stela CARAMAN

ORCID: [0000-0003-1523-7126](https://orcid.org/0000-0003-1523-7126)

Academia de Studii Economice din Moldova

e-mail: caraman@ase.md

Abstract: *The accountant plays a crucial role in strategic decision-making, managing economic information and contributing to planning, problem solving and risk assessment. Financial reporting and strategic decisions are closely linked to management accounting, which provides details of costs and profitability, contributing to informed decision making and effective financial planning to implement organisational strategies.*

Keywords: *accounting, planning, analysis, sustainability, financial reporting, strategic decisions*

JEL: M41

Introducere.

În mediul de afaceri contemporan, rolul contabilului este crucial în procesul decizional strategic al unei entități în proces de dezvoltare, reprezentând unul dintre principalele limbaje legale ale acesteia. Contabilul modern nu se rezumă doar la înregistrarea datelor contabile, ci este implicat și într-o serie de activități care includ planificarea, rezolvarea problemelor, orientarea acțiunilor, evaluarea, controlul, auditul și previziunea dezvoltării viitoare a companiei. Crearea și utilizarea informațiilor contabile reprezintă activități informaționale specifice acestui domeniu și implică crearea, colectarea, salvarea, transformarea și livrarea informațiilor. În acest scop, există diferite operații, precum înregistrarea și calculul, analizarea și interpretarea, gruparea și utilizarea diferitelor informații în procesul decizional. Contabilitatea reprezintă un instrument de gestionare cu o dimensiune socială semnificativă, deoarece deciziile manageriale sunt bazate pe informațiile contabile, afectând bunăstarea individuală și a grupurilor sociale. Astfel, datele furnizate de contabil sunt esențiale pentru analiza și evaluarea situației unei entități economice. Toate aceste aspecte determină actualitatea contabilității manageriale, de corectitudinea organizării căreia depinde în mare măsură eficiența rezultatelor obținute pe tipuri de activități ale entității.

Conținutul de bază.

Strategia este esențială pentru organizații și comunități. Acest lucru nu reprezintă o noutate: acum mai bine de 2.500 de ani, Sun Tzu (2012) a observat că cel mai bun mijloc de a nu-ți atinge obiectivele este să nu le ai. Unele lucruri s-au schimbat de-a lungul timpului, dar esența strategiei pare să fi rămas aceeași. Este cunoscut faptul că obiectivul principal al contabilității îl reprezintă furnizarea de informații care să asigure o imagine fidelă, clară și completă asupra situației patrimoniale și financiare, tuturor celor interesați. Contabilul este privit ca cel care gestionează, calculează și păstrează echilibrul între "activele" și "pasivele" unei entități, iar rezultatul muncii lui sunt situațiile financiare (3, art. 7(2)) pe care le întocmește. Conform prevederilor Standardelor Naționale de Contabilitate, situațiile financiare au drept scop prezentarea informațiilor utile în luarea deciziilor economice pentru o gamă largă de utilizatori, cum ar fi: proprietarii (acționarii, asociații), creditorii, clienții, salariații, autoritățile publice și publicul (2, pct. 6).

Raportarea financiară și deciziile strategice sunt două elemente interconectate care joacă un rol crucial în gestionarea și orientarea organizațiilor. În mod obișnuit, abilitatea de a selecta obiecte de investiții se fundamentează pe datele furnizate de situațiile financiare emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate, acceptate pentru aplicare în Republica Moldova. Investitorii

manifestă un interes comun în obținerea unui grad maxim de transparență în aceste informații. Absența informațiilor fiabile face imposibilă obținerea resurselor financiare necesare pentru investiții adecvate, iar lipsa sau insuficiența transparenței conduce direct la nealocarea fondurilor către proiectele inovatoare. O raportare financiară constantă și în continuu actualizată ajută managerii de afaceri să ia decizii capabile, după cum este ilustrat în figura de mai jos:

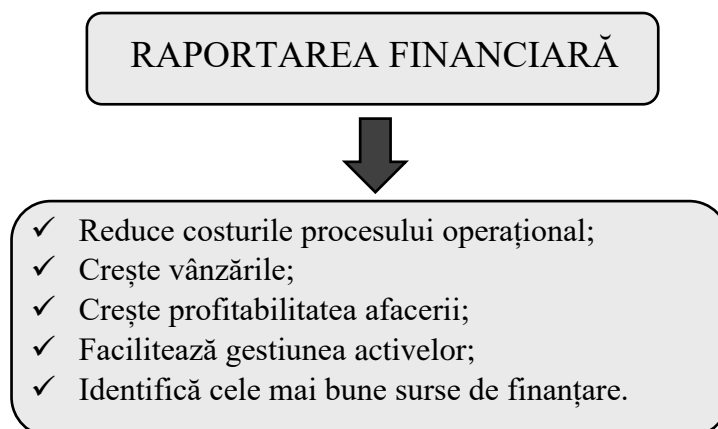

Figura 1. Efectele pozitive ale practicii raportării financiare la nivelul unei întreprinderi

Sursa: Elaborată de autor

Rolul contabilității manageriale în acest proces constă în planificarea și previzionarea activității, elaborarea bugetului costului de producție, identificarea măsurilor necesare pentru modificarea proceselor tehnologice, controlul, evidența și gestionarea costurilor, determinarea costului unitar și total pe procese specifice activității desfășurate, precum și posibilitatea comparării în dinamică a costului unui anumit produs în scopul reducerii costurilor de producție. Toate aceste informații oferă entității posibilitatea de a stabili situația financiară și de a aborda, prin prisma informațiilor furnizate, o strategie de succes a entității. Ansamblul previziunilor privind performanța și poziția financiară a întreprinderii constituie bugetul consolidat, format prin modelarea bugetelor operaționale. Prin urmare, bugetul de vânzări nu este doar un exercițiu destinat să estimeze cantitățile sau valorile vânzărilor viitoare, ci implică și o serie de măsuri adoptate de către întreprindere pentru a-și atinge obiectivele strategice, prezentând bugetarea ca sursă de creștere a performanței întreprinderii prin studierea relației existente între bugetul vânzărilor și procesul de luare a deciziilor, arătând modul în care bugetul sprijină obținerea performanței organizaționale. Prezentarea bugetării ca sursă de creștere a performanței întreprinderii constă în studierea relației dintre bugetul vânzărilor și procesul de luare a deciziilor, arătând modul în care bugetul sprijină obținerea performanței organizaționale. Astfel, contabilitatea managerială și bugetarea devin instrumente esențiale pentru dezvoltarea și implementarea strategiilor de succes ale entității.

Conform Legii contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017, contabilitatea managerială sau contabilitatea de gestiune reprezintă un sistem de colectare, înregistrare, prelucrare și transmitere a informației pentru planificarea, controlul și analiza activității entității, în scopul întocmirii rapoartelor interne pentru luarea deciziilor manageriale. De aici putem desprinde faptul că ea joacă un rol crucial în întreprinderi, contribuind la adoptarea unor hotărâri strategice și la îmbunătățirea performanței organizaționale.

Contabilitatea managerială constituie un instrument esențial prin care sunt furnizate informații detaliate cu privire la costurile și profitabilitatea unei afaceri. Aceste informații au un rol crucial în susținerea managerilor în procesul de luare a deciziilor informate referitoare la repartizarea eficientă a resurselor, stabilirea tarifelor, optimizarea eficienței operaționale și dezvoltarea strategiilor de extindere. Prin monitorizarea și analiza atentă a costurilor, contabilitatea de gestiune contribuie semnificativ la evaluarea performanței diferitelor departamente, produse sau linii de afaceri. Această evaluare este deosebit de importantă pentru identificarea atât a punctelor forte, cât și a celor slabe, facilitând, astfel, procesul de ameliorare a eficienței și creștere a rentabilității.

Astfel, contabilitatea managerială reprezintă ”o componentă integrată a procesului de gestionare al entității și mai întâi de toate a gestionării strategice, deoarece toate deciziile manageriale luate în cadrul entității în baza datelor operative ale contabilității manageriale au consecințe pe termen lung și direct sau indirect sunt orientate spre realizarea strategiei entității” [1, p. 486].

De asemenea, contabilitatea managerială joacă un rol cheie în procesul de planificare bugetară prin furnizarea de informații esențiale privind veniturile anticipate și cheltuielile prognozate. Este important de subliniat că sistemele de contabilitate de gestiune nu doar furnizează date, ci pot fi utilizate și pentru stabilirea obiectivelor și evaluarea performanței angajaților. Prin instituirea standardelor clare și oferirea unui feedback în timp real, aceste sisteme au capacitatea de a motiva angajații să îndeplinească obiectivele stabilite și să contribuie la succesul organizației. În consecință, se poate observa că contabilitatea de gestiune ocupă o poziție centrală în cadrul unei întreprinderi, furnizând instrumente și informații esențiale pentru procesul decizional strategic, gestionarea eficientă a resurselor și îmbunătățirea performanței organizaționale.

În ceea ce privește planificarea financiară și bugetară, aceasta reprezintă o activitate complexă desfășurată la nivelul tuturor componentelor organizaționale. Scopul său este de a facilita întreprinderilor capacitățile necesare pentru a configura direcția strategică și a implementa măsuri menite să optimizeze atât performanța financiară, cât și cea de afaceri. Orientată către viitor, această activitate se utilizează pentru a ghida finanțele întreprinderii în îndeplinirea strategiei sale. Planificarea financiară implică elaborarea unor planuri pe termen lung, realizarea de modele de scenarii, stabilirea bugetelor și a previziunilor anuale, precum și elaborarea de rapoarte ad-hoc și analize specifice. În contextul acestei activități, contabilitatea reprezintă o sursă fundamentală de informații, oferind date esențiale pentru formularea bugetelor organizaționale, identificarea potențialelor riscuri financiare și dezvoltarea, prin analiza atentă a situației financiare a întreprinderii, a strategiilor destinate gestionării acestor riscuri. Astfel, planificarea financiară și bugetară se integrează strâns cu contabilitatea pentru a asigura o gestionare eficientă și sustenabilă a resurselor în cadrul organizației.

Concluzii.

Concluzionând, contabilitatea, ca limbaj legal al unei entități, depășește simpla înregistrare a datelor, implicând activități complexe precum planificarea, controlul, auditul și previziunea dezvoltării viitoare a companiei. Strategia organizațiilor se construiește pe baza informațiilor contabile, iar contabilitatea managerială și bugetară sunt cruciale pentru implementarea cu succes a strategiilor. Astfel, contabilitatea joacă un rol central în gestionarea eficientă a resurselor și îmbunătățirea performanței organizaționale.

Referințe bibliografice:

1. CARAMAN, S. Contabilitatea managerială modernă și tehnologiile inovatoare ale acesteia. Competitivitate și Inovare în economia cunoașterii, Ediția a XXI-a, 27-28 septembrie 2019, Chișinău, ISBN 978-9975-75-968-7 (PDF), pp. 484-490. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/93288;
2. IONESCU A. M., BÎGIOI C. E. Managementul performanței prin bugete. Întocmirea și lansarea bugetului de vânzări al întreprinderii //Audit Financiar, 2016, nr. 7, ISSN 1583-5812, pp. 735-746. Disponibil: <https://www.proquest.com/openview/aaa8403a30071302212d4cafb57839e6/1?pq-origsite=gscholar&cbl=51385>;
3. MIHAILĂ, S. Administrarea entității prin prisma controlului de gestiune. Contabilitatea: provocări actuale și aspirații pentru viitor, 4 aprilie 2012, Chișinău, ISBN 978-9975-75-619-8 (PDF), pp. 239-243. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/153880;
4. NEDERIȚA, Al., PANUȘ, V. Rolul rapoartelor contabile interne în procesul decizional. Economica, 2010, nr. 1(71), ISSN 1810-9136 (PDF), pp. 99-106. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/3431;
5. ȚUGULSCHI, Iu., CUȘMĂUNSA, R. Aspecte teoretice și metodologice privind conținutul și modul de organizare a contabilității manageriale. Perspectivele și problemele integrării în spațiul european al cercetării și educației, Ed. 8, 4 iunie 2021, Cahul. Vol.8, Partea 1, ISBN 2587-3563 (PDF), pp. 263-269. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/144574